

DE TRIBUNE

Redactieadres:
D. J. WIJNKOOP N. Prinsengracht 10
Amsterdam.

SOC. DEM. WEEKBLAD

Administratieadres:
J. C. CETON, Wijtenbachstraat 13
Amsterdam.

VERSCHIJNT ELKEN ZATERDAG.

Abonnementsprijs bij vooruitbetaling 40 cent per 3 mnd.
Buitenland 65 ct. Losse nummers 3 ct.
Advertentiën per regel 15 cent. Bij abonnementen speciaal tarief.

Orgaan van de Soc.-Dem. Partij

Redactie: J. C. CETON, H. GORTER,
W. v. RAVESTEIJN Jr. en D. J. WIJNKOOP.

INHOUD: Socialistische Politiek. — Een burgerlijk demokraat over Staatspensioneering. — Humor in den Hollandschen Partijstrijd. — Parlementaire Kroniek: Interpellatie Arbeidscontract. — De verdeeldheid in Holland en de Internationale. — Partijnieuws. — Uit Weesp. — Amendementen op Strijdprogram-ontwerp der S. D. P. — Amendementen op Ontwerp-Statuten S. D. P. — Uit het Buitenland: Massale stakingen in Frankrijk; De dictatuur der Jong-Turken. — Ingezonden.

Socialistische Politiek.

Wanneer bij de politieke debatten (zoals onlangs bij de debatten over de buitenlandsche politiek) de socialistische en burgerlijke woordvoerders tegenover elkaar staan, ligt het onderscheid in hun houding niet slechts daarin, dat genen de belangen der arbeiders en dezen de belangen der bourgeoisie vertegenwoordigen. Zij onderscheiden zich ook hierdoor, dat de burgerlijke politiek een politiek is zonder zin die bij het oogenblik leeft en zich door den stroom laat meevoeren, terwijl de socialistische politiek haar kracht vindt in de bewuste nastreving van een verwijderd groot doel.

Tijdens den ganschen duur der warenproductie ontbrak der maatschappij het inzicht in haar eigen wezen. De menschen produceerden en handelden, elk voor zich, zooals hun drang om een bestaan onder de gegeven omstandigheden met zich bracht. Maar het resultaat van hun streven, het maatschappelijk geheel, lag buiten hun gezichtskring. Daarom staarden zij naar de maatschappelijke krachten en werkingen, alsof deze uit bovennatuurlijke regionen voortkwamen, alsof machtige goden of duivels de hand in het spel hadden. Daardoor werkten de maatschappelijke krachten op dezelfde wijze, alsof zij blinde natuurkrachten waren. Zij voegden zich weliswaar samen uit de daden van de menschen afzonderlijk, maar hun eindresultaat ontrok zich aan den wil en het inzicht dezer enkelingen.

Evenals bij een schouwburgbrand ieder slechts op eigen redding bedacht is, de uitgangen versperd worden en de menschen onder de voeten getreden, evenzoo werkt de blinde angst voor den economischen ondergang in het maatschappelijk leven.

In wilden concurrentiestrijd zoekt een ieder zijn bestaan beter en zekerder te maken; het voor oogen gestelde doel wordt maar door weinigen bereikt, terwijl het werkelijke maatschappelijke doel, de groei van de productiviteit van den arbeid en de regeling der productie, door niemand werd beoogd.

Men heeft de maatschappij vaak vergeleken bij een organisme, met een dierlijk lichaam b.v., wiens levensproces zich in de productie en het verbruik afspeelt. Al zijne geledingen en cellen, de afzonderlijke menschen en menschengroepen, werken daarin te zamen; het maatschappelijk leven wordt gevormd door alle afzonderlijke daden van het geheel. Maar aan dit organisme ontbreekt het bewustzijn, de centrale leiding. Als bij een lager dier of een plant, bewegen en handelen al deze cellen en deelen onder den invloed der hen onmiddellijk rakende prikkels van hun omgeving; de enkelingen en groepen handelen naar hunne onmiddellijke, voor de hand liggende belangen. Geen centraal bewustzijn ordent en regelt hunne handelingen naar één vast plan. Bij de hogere dieren en bovenal bij den mensch verzamelt het intellect alle prikkels, die op alle afzonderlijke deelen werken: het ordent ze, verbindt en effent ze, en

bepaalt daarnaar de handelingen, die elk afzonderlijk deel in het belang van het geheel heeft uit te voeren. Deze hoogte wordt door het maatschappelijk organisme eerst bereikt met de bewuste regeling der productie, dus met het Socialisme.

Wanneer wij dus van het kapitalisme spreken, als van een huishouding zonder hoofd, dan meenen wij daarmee nog iets anders dan dat het er maar onverstandig en zonder leiding oplosproduceert. Wij bedoelen daarmee, dat de maatschappij als organisme, een organisme is zonder bewustheid, zonder hersenen. Als de menschen zich van de wetten hunner eigen huishouding bewust worden, ontwaakt ook het maatschappelijk bewustzijn. Zijn inhoud wordt dus gevormd door de kennis der maatschappij, door de socialistische theorie. Aanvankelijk heeft deze kennis de hoofden van enkele menschen verlicht, daarna is zij in steeds wijder kring doorgedrongen. Maar eerst, wanneer dit bewustzijn in de overgrote massa van het volk leeft, is het tot werkelijk wereldbewustzijn geworden; eerst dan kan men zeggen, dat de maatschappij haar eigen wezen doorgrondt. Dan eerst zal zij in staat zijn, dit inzicht te gebruiken tot bewuste regeling der productie; daardoor zal zij de handelingen van elk harer deelen aan haren bewusten, vooruitzienden, maatschappelijken wil onderwerpen; daarmee wordt zij tot een zelfbewust organisme.

Wij staan nu midden in het wordingsproces van dit wereldbewustzijn. Want het is niets anders dan de bewustwording van het proletariaat en zijn strijd om de macht.

Het proletariaat is en wordt steeds meer de overwegende massa van het volk, in hetwelk dit klare inzicht in het wezen der maatschappij groeit. Het proletariaat vormt de klasse, die deze wetenschap toepassen en de maatschappelijke productie regelen zal. Het kan dit slechts op deze wijze, dat het eerst de hinderpalen opruimt, die het den weg versperren, dus de politieke heerschappij der bourgeoisie breekt. De verovering van de politieke macht is de voorwaarde om tot de regeling der productie te komen; de politieke strijd is de eerste toepassing van de kennis der maatschappij, van de socialistische theorie.

Voor de politiek geldt hetzelfde wat hierboven werd aangevoerd voor het onmiddellijke produceeren der menschen, met dit verschil alleen, dat hier klassen in plaats van individuen optreden. De klassen voeren strijd met elkaar, terwijl zij zich door hun directe belangen laten voortdrijven. Zooals hun staathuishouding is ook hun politiek, die de algemeene voorwaarden der huishouding vaststelt, zinloos, zonder kennis der oorzaken, zonder vooruitzien der toekomst. Zij wordt beheerscht door den directen, spontanen drang, niet door een verziend verstand. De geweldige krachten, die daar met elkaar kampen, zijn als onbewuste natuurkrachten, die ontstaan uit onmiddellijke uiterlijke invloeden. De burgerlijke politiek is een werkzaam zijn van den wil, maar niet een toepassen van de wetenschap.

Het Marxisme heeft aan de politiek een nieuw karakter gegeven. Voor het proletariaat is zij niet slechts een werkzaam zijn van zijn wil, maar tegelijker tijd de toepassing van zijn wetenschap. Zijn wil wordt niet alleen bepaald door de onmiddellijke invloeden, maar door het inzicht in de samenhang aller dingen. Zooals in de productie de techniek de

toegepaste wetenschap is, zoo is voor het proletariaat de politiek geworden tot techniek der maatschappij. Met behulp der wetenschap dwingt het de geweldige, vaak verwoestende krachten, die de maatschappelijke ontwikkeling met zich brengt, in den dienst voor zijn groot doel. In zijn politiek bouwt het proletariaat bewust, met vooruitbepaling der gevolgen, aan zijn toekomstmaatschappij. A. P.

Een burgerlijk demokraat over Staatspensioneering.

In een zevental artikelen in het vrijz.-democratisch dagblad „Land en Volk,” behandelde prof. Treub het vraagstuk van de Staatspensioneering, en hij verkondigt daarin denkbeelden, die zeker waard zijn te worden gebracht ook onder de oogen van de lezers van „De Tribune”.

Volgens onze revisionistische medestrijders voor verbeteringen in den toestand der arbeidende klasse zijn we met de verwezenlijking van onzen programmeisch: Staatspensioneering, al een aardig eind op weg. De redactie van „Het Volk” schreef in een onbewaakt oogenblik reeds, dat de vrijzinnig-democraten en de Liberale Unie zich al op het staatspensiono hadden vastgelegd en op het Rotterdamse congres gaf Vliegen, in zijn inleiding over dit onderwerp, als zijn meening, dat het er vooral bij deze verkiezingen op aan komt; „het zijn de laatste loodjes en die wegen het zwaarst.”

„De laatste loodjes.” De artikelen van den heer Treub toonen duidelijk aan, dat het daar nog lang niet om gaat en dat de arbeiders nog heel wat meer macht zullen moeten vormen om zelfs de burgerlijke democraten te brengen tot het inzicht, dat inwilliging van dezen onzen eisch voor hen dienst kan doen als afleider van grooter wordende ontevredenheid onder het sterker wordende proletariaat.

De heer Treub, die zich zelf en dien anderen zoo gaarne voorstellen als de burgerlijke demokraat bij uitnemendheid, „wil niet meedoen aan de lagere politiek, die de ruggen der oude armen uitkiest als terrein van den verkiezingsstrijd.” Hij toont hier duidelijk te zien, wat al die mooie, zij het dan ook vage, woorden van de diverse verkiezingsprogramma's inderdaad beteekenen. De liefdesverklaringen van liberalen en vrijzinnig-democraten voor pensioneering van oude arbeiders op kosten van den staat, zijn verkiezingsmanoeuvres, zijn lokmiddelen om de stemmen der arbeiders voor hun kandidaten op te vangen. De heer Treub, die zijn pappenheimers beter blijkt te kennen dan b.v. onze vroegere partijgenoot Vliegen, zegt het zelf in bovenstaande woorden zeer duidelijk. Hij is het enfant terrible van zijn burgerlijke mede-democraten.

En volkomen blijvende in dezelfde enfant-terrible-rol, zegt de heer Treub ook, hoe hij zich de verzorging van oude arbeiders, die het ongeluk hebben van ook arm te zijn, denkt. Dat is niet door pensioneering op kosten van den staat, waarvoor dus de middelen worden opgebracht door de kapitalisten van verschillend soort en gehalte. Maar dat zal moeten gebeuren door invoering van een volledig stelsel van verplichte verzekering, waarvan dan de ouderdomsverzekering een onderdeel is. De bijdragen

daarvoor moeten worden geheven van hen, die van die verzekering middellijk of onmiddellijk profiteeren, van de arbeiders zelf en van hun patroons. De grond voor die bijdragen is volgens hem hierin gelegen, dat zij steunen op „de omstandigheid, dat zekere staatsinstellingen aan bepaalde personen of groepen van personen bijzondere voordeelen bieden of hun bijzondere diensten bewijzen en dat de billijkheid meebrengt, die bijzondere diensten of bijzondere voordeelen althans eenigermate te doen vergelden, alvorens een beroep worde gedaan op den algemeenen belastingplicht.”

Voor een verdediger van het kapitalistisch stelsel is deze redeneering volkomen zuiver. Wanneer men uitgaat van de veronderstelling, dat de arbeider voor zijn arbeid volledige betaling ontvangt, dan is inderdaad zijn verzorging op zijn ouden dag een bijzondere dienst of een bijzonder voordeel, waarvoor eenige vergelding billijk kan worden genoemd. Maar omdat dit uitgangspunt onjuist is, omdat de arbeider met het verdiende loon slechts een deel ontvangt, van de waarde, die hij met zijn arbeid schept, terwijl het andere deel ten goede komt aan de kapitalistische klasse, die er zich, door haar machtspositie in de tegenwoordige maatschappij mee verrijkt, daarom is de geheele redeneering onjuist. Er is geen sprake van het bewijzen van bijzondere voordeelen aan oude arbeiders, er kan geen sprake zijn van eenige vergelding hunnerzijds, omdat hun pensioeneering slechts is een nog zeer onvolledige terugbetaling van wat hen door het kapitalisme gedurende den tijd, dat ze konden werken, onrechtmatig is onthouden. Dat is de grond, waarop wij onverzwakt onzen eisch van staatspensioeneering kunnen blijven handhaven. Maar dat is ook tevens de reden, waarom prof. Treub geen voorstander van staatspensioeneering zijn kan, waarom hij o. a. van oordeel is: „dat het geheele ontheffen van den bijdrageplicht, wegens zijn verslappende werking, beperkt moet worden tot de gevallen, waarin die algeheele ontheffing strikt noodzakelijk is”. (De heer Treub erkent dat er inkomen zijn te laag voor een verplichte bijdrage. Hij rekent als zoodanig die . . . beneden f 5 voor ongehuwden, beneden een te bepalen minimum voor gehuwden). Ook bij den heer Treub schijnt de verslappende werking van de staatspensioeneering reden te geven tot bezorgdheid. Zou zijn bezorgdheid, maar dan voor de voortdurende macht van het kapitalisme, niet grooter zijn, als algemeen, door de arbeiders, de staatspensioeneering werd gezien als een volkomen billijke vergelding van gedurende den tijd van arbeiden begaan onrecht?

De vrees voor de verslappende werking, de in zijn oogen billijke eisch, dat bijzondere voordeelen door de bevoorrechten moeten worden betaald, maken dezen burgerlijken democraat tot een voorstander van de verplichte bijdragen door de arbeiders voor de ouderdomspensioeneering. En, frisch verdediger van de belangen van de bezittende klasse als hij is, eenigzins ongerust blijkbaar door het verzet, dat er onder de arbeiders zou komen, juist door die verplichte bijdragen, verklaart hij zich zelfs bereid, die op zakkenrollersmanier, hun op slinksche wijze uit hun beurzen te grissen.

„Zoo weinig doctrinair ben ik ook op dit punt, dat ik zelfs zou kunnen meegaan met een plan, waarbij het deel der bijdragen voor de sociale verzekering (niet voor de ouderdomspensioeneering alléén), dat uit de beurzen der arbeiders en met hen gelijkgestelden moet komen, gevonden werd uit een indirecte belasting, mits deze geen te groote economische nadeelen met zich brengt.”
„t Zou inderdaad de door hem gewenschte meest eenvoudige manier van heffen der bijdragen zijn; zoo eenvoudig liefst, dat de slachtoffers zelf er zich niet al te klaar van bewust worden.

Intusschen bewijzen deze artikelen van den heer Treub hoe ver we nog van de verwezenlijking van onzen eisch, in ons land inderdaad af zijn. Als de meest echte burgerlijke democraten op zoo principiele gronden de gedwongen verzekering voorstaan, dan is er toch vooreerst geen denken aan, dat de burgerlijke partijen in het algemeen zich met staatspensioeneering verder zullen gaan bemoeien; dan met, wellicht, het plaatsen van een vaag woord op het program van de verkiezingsactie, om daarmee goedgelovige arbeiders te vangen. Als we dezen programeisch willen verwezenlijkt zien, dan is veel grooter macht van de arbeiders tegenover de bezittende klasse noodig; een macht, die we alleen krijgen kunnen door het algemeen kiesrecht, met volle bewustheid door een goed deel van het proletariaat tegen de bourgeoisie gebruikt. K.

Humor in den Hollandschen Partijstrijd.

De *Leipziger Volkszeitung* schrijft:

Het P. B. van de Hollandsche S. D. A. P. heeft, zooals we in *Het Volk* lezen, besloten, bij het Internationaal Socialistisch Bureau een klacht in te dienen over de houding van eenige hoofdorganen van de Duitse Partij in de Tribune-kwestie enz.

Men ziet, de Hollandsche partijstrijd heeft ook zijn humoristische kant. Maar men zou ongelijk hebben te veronderstellen, dat het hier slechts om een flauwe grap van *Het Volk* ging.

Na al hetgeen we reeds van de kant van het P. B. der S. D. A. P. hebben beleefd, zijn we ervan overtuigd, dat dit P. B. werkelijk de Duitse partijpers door middel van het Internationaal Socialistisch Bureau tot de orde wil laten roepen. Het is dan ook al te erg voor de S. D. A. P. Wat jammer, dat men de Redactie van de *Leipziger Volkszeitung* en van de *Vorwärts* niet evenals die van de Tribune uit de Partij kan zetten, of elk van deze bladen in een Marxistisch *Weekblad* onder revisionistische contrôle kan veranderen! Men troost zich intusschen in Holland hiermede, dat men zijn lezers in de meening brengt, dat de Duitse partijgenooten door hun pers slecht worden ingelicht, en dat die pers den partijgenooten het „Rapport” van Huysmans zou willen onthouden. Ernstig is in de gansche zaak alleen het bedenkelijk verschijnsel, dat het voor het P. B. van de S. D. A. P. inderdaad mogelijk is, van het Uitvoerend Komitee van het Internationaal Bureau te gelooven, dat het aan dit kinderspel mede zal doen.

Parlementaire Kroniek.

Interpellatie Arbeidscontract.

„Wat is toch de bedoeling van deze interpellatie?” vroeg de heer van Nispen tot Sevenaer, en hij voegde er bij, dat hij het niet wist, evenmin als een aantal van zijn „geachte collega's.” Maar de heer Thomson, wiens politieke scherpzinnigheid vermoedelijk eenigzins werd opgefrist door het feit, dat de interpellant Mr. Troelstra tevens een ernstig mededinger is naar den kamerzetel voor Leeuwarden, gaf op die vraag het antwoord: een verkiezings-manifestatie. Een manifestatie, meenen wij, die bovendien sterk het karakter droeg van een zelfverdediging.

De Sociaal-democratische kamerfractie heeft ten aanzien van het Arbeidscontract een niet volkomen blank zondenregister. De arbeiders (misschien niet in Noordhazuim of Oldeholtspade, waarheen Mr. Troelstra het debat met den heer Thomson verwees, maar de arbeiders voornamelijk in de groote steden) zouden zich in de verkiezingsdagen nog wel eens kunnen herinneren, hoe bij de behandeling van het wetsontwerp door Troelstra en Schaper het scherp-principiele standpunt van de agitatie werd verloochend. Daarop was des te meer kans, nu hun reeds onmiddellijk bij de invoering der wet op hardhandige wijze duidelijk was gemaakt, hoe juist de agitatie indertijd oordeelde, dat de privaatrechterlijke regeling die den grondslag der wet vormt, deze bij voorbaat verwerpelijk deed zijn, daar zij alle goede bepalingen er in tot een doode letter maakt; dat overigens ook de inhoud der wet van dien aard was, dat zij den toestand der arbeiders niet zou verbeteren maar verslechteren.

Bij de beraadslagingen over het wetsontwerp, in Maart 1906, heeft de kamerfractie in dubbel opzicht dit standpunt losgelaten. De inschakeling in het Burgerlijk Wetboek heeft zij wel-is-waar niet geheel goedgekeurd, maar zij maakte er geen groot bezwaar van. „Dit op zich zelf — zeide Schaper op 8 Maart '06 — kon voor mij geen reden zijn om dit wetsontwerp onaannemelijk te verklaren.” Voor de arbeidersbeweging was het daartoe wel een reden geweest. En de practijk heeft uitgewezen, dat zij beter had gezien dan haar revisionistische leiders. Voor de toen zoo gesmade agitatie is wel geen schitterender rechtvaardiging denkbaar dan wat Mr. Troelstra nu zeide in zijn laatste rede:

„Maar wat de heeren tegen die recepten (om de wet te verbeteren) hebben ingebracht komt ten slotte alles hierop neer: met de oplossingen die gij aan de hand doet zijn wij er ook nog niet, want volgens uw eigen systeem behoeven de patroons zich ook daaraan nog niet te houden; als aanvullend recht kunnen zij het uitschakelen, en waar het dwingend recht is komt gij met allerlei feiten om te bevoegen, dat het een privaatrechterlijke regeling is, zoodat de arbeider met een actie moet komen, terwijl hij meestal niet in staat is zulk een actie te voeren. Maar M. d. V., dat ligt niet aan mij, maar aan den grondslag van deze geheele wet. (Onderstreeping van ons B. C.)”

Over den inhoud der wetsbepalingen, over de vraag of zij den toestand der arbeiders zouden verbeteren, zei Schaper in zijn zoeven genoemde rede:

„Den vereenigden werklieden zal het niet zoo bijster veel goed doen. Waarom ik verschillende bepalingen toejuich is, dat daardoor aan vele zwakkeren, aan on- of slecht vereenigde werklieden steun, zal worden verleend. Voor dienstboden is het bepaaldelijk louter goeds.”

Wij zullen nu wel niet behoeven na te gaan, wat er is terecht gekomen van dien steun aan on- of slecht georganiseerde arbeiders; wij zullen niet behoeven te vragen aan de dienstboden, welke zegeningen Mr. S. van Houten voor hen heeft ontdekt in de wet op het Arbeidscontract; wij kunnen volstaan met de woorden, thans door Mr. Troelstra gebezigd, tot de onze te maken: „Nu behoeven wij in deze de balans niet meer op te maken.” B. C.

De Verdeeldheid in Holland en de Internationale.

De *Leipziger Volkszeitung* schrijft:

Huijsmans zendt ons als antwoord op ons hoofdartikel van 26 April (zie *De Tribune* van 8 Mei) een even langen als geestigen brief, waarij hij wat het zakelijke deel betreft de volgende gronden tot verdediging van zijn houding in de Hollandsche partij-verschillen aangeeft:

Ten eerste is de zin in het Rapport van het Uitvoerend Komitee van het Internationaal Bureau omtrent de mislukte onderhandelingen om tot eenheid te komen, de zin n.l. waarin de scheiding werd verklaard uit het aanwezig zijn van een „zuiver theoretische” en een meer praktische richting, woordelijk aan de resoluties van de Hollandsche Kongressen ontleend. Als wij, de *Leipz. Volksz.*, dezen zin kritiseeren, dan doen we dus, zoo meent Huijsmans, alsof wij de feiten juist zouden kunnen waardeeren, dan de Hollandsche partijgenooten zelf. — Deze zin is inderdaad in een Hollandsche Kongres resolutie opgenomen, en wel in die van het Kongres der S.D.A.P. van Utrecht in 1906, een resolutie die zich tegen de Marxisten richtte en die ten slotte dan ook als middel werd aangegrepen om de Tribune-redacteuren te royeeren. Huijsmans geeft hiermede dus alleen een nieuw en doorslaand bewijs, dat hij de feiten eenvoudig van het standpunt der oude S.D.A.P. beschouwt.

Ten tweede houdt Huijsmans nogmaals, onder verwijzing naar het verslag in *Het Volk* over het Rotterdamsche Kongres der S. D. A. P., deze verklaring van zijn daar gehouden rede staande, alsof hij weliswaar het Kongres in naam van het Internationaal Bureau zou hebben begroet, maar het zich partij stellen tegen de S. D. P. slechts in naam van het Uitv. Komitee zou zijn geschied. Wordelijk zegt Huijsmans dan:

„Het feit, dat partijgenooten mij misverstaan hebben, bewijst niet, dat ik mij anders zou hebben uitgedrukt. Iedereen had het Rapport gelezen, waarin op het eind gezegd wordt, welk voorstel wij eventueel aan het Internationaal Bureau zouden doen. Kon ik dan telkens, wanneer door een partijgenoot een verkeerd woord werd gesproken, opstaan om het woord te vragen en een discussie opwekken, waar ik slechts een gast van het Kongres was?”

Op dit laatste mis-zame woordenspel gaan wij niet in, vervolgt de *Leipz. Volksz.* Wij verwijzen eenvoudig naar het ook door ons afgedrukte verslag in *Het Volk*. Als Huijsmans verklaart, dat hij geen stelling kon nemen tegen de verkeerde opvatting van zijn rede door de deelnemers aan het Kongres, omdat hij „slechts een gast van het Kongres” was, dan moeten wij daartegenover stellen: het was zijn meest besliste plicht, dit te doen, nu hij eenmaal zoo ver was gegaan, in een zoo belangrijke zaak een misverstand te laten opkomen. En zoo hij later zelfs moest konstateeren, dat als reden voor de door de S. D. A. P. te Amsterdam gedane pogingen, om de S. D. P. van het deelnemen aan de Meibetooging uit te sluiten, hoofdzakelijk het niet-erkennen der S. D. P. door „het Internationaal Bureau” werd opgegeven (*Het Volk* van 26 April), dan bleek daaruit dat het eenvoudig, om een door Huijsmans zelf geliefkoosde term te gebruiken, een zedelijke lafheid was, toen hij verzuimde, het „misverstand” op te helderen. Dat hij beweert, dat elkeen op het Kongres het Rapport van het Uitv. Komitee heeft gelezen, terwijl dit Rapport eerst volle vijf dagen na het Kongres verzonden en in *Het Volk* werd gepubliceerd, willen we slechts t'loops vermelden. (Dit laatste is onjuist. Wanneer de *Leipziger* het Rapport in handen kreeg, weten wij natuurlijk niet. Maar *Het Volk* kon het Rapport nog net voor het Kongres publiceeren. Red. *Tribune*).

Ten derde: om te bewijzen, dat het Uitv. Komitee het recht had, in zijn bericht een oordeel over de Hollandsche partijtwisten uit te spreken, voert Huijsmans aan, dat de S. D. P. zelf het Comité daartoe zou hebben opgevorderd.

„De S. D. P., zoo zegt Huijsmans, vroeg bij het Bureau om aansluiting en vroeg tweemaal, in twee brieven, om deze vraag te beantwoorden, m. a. w. ons uit te spreken, welk voorstel wij eventueel aan het Bureau zouden doen. Het Uitv. Komitee heeft zich dan ook uitgesproken. . . . Gij, *Leipziger Volkszeitung*, verwijt ons dus niet anders, dan dat wij een oordeel hebben gegeven, over iets, waarom de belanghebbenden zelf ons hebben gevraagd.”

Nu zijn, zoo gaat de *Leipziger* voort, de beide brieven van de S. D. P. aan het Uitvoerend Komitee in het Rapport van dit Comité woordelijk afgedrukt. Beiden bevatten ze niets anders, dan een eenvoudig verzoek om aansluiting bij het Internationaal Bureau. Met geen woord wordt het Komitee om zijn oordeel over de scheiding gevraagd. Wat Huijsmans aanleiding kan hebben gegeven tot zijn opvatting, is ons onbegrijpelijk. Al is er dus ook formeel niets tegen in te brengen dat het Uitv. Komitee in zijn Rapport aan de S. D. P. antwoordde, dat de beslissing over de toelating in de eerste plaats bij de Hollandsche sekte, d.i. bij de S. D. A. P. berustte, niettemin blijft het partijkiezen van het Uitv. Komitee en van Huijsmans een misbruiken van het aanzien van het Internationaal Bureau dat dan ook in het belang van de gansche Internationale als zoodanig dient te worden gebrandmerkt.

Ten slotte legt Huijsmans ons nog de volgende vraag

voor, waarop hij het antwoord „benieuwd” en met „belangstelling” afwacht.

„Hebben de Hollandsche scheurmakere gelijk gehad, de verdeeldheid onder het Hollandsche proletariaat te doen stand houden, de resolutie van het Internationaal Kongres van Amsternam in 1904 (over de Eenheid van de Socialistische Partij) niet in acht te nemen?”

Wij hebben, zoo zegt de *Leipziger*, geen reden deze vraag van Huysmans onbeantwoord te laten. Wij voor ons beschouwen inderdaad de daad van de Hollandsche scheurmakere, die op hun Kongres van Deventer de redacteuren van *De Tribune* wegens hun principiële Marxistische houding uit de Sociaal-Democratische Arbeiders Partij uitstieten en daardoor de verdeeldheid van het proletariaat bevorderden, als een overtreding niet alleen van het Amsterdamsche besluit maar ook in het algemeen van de grondslagen van het Internationale Socialisme.

Is de „belangstelling” en de „benieuwdheid” van Huysmans thans bevredigd?

Partijnieuws.

Het P. B. stelde in zijn vergadering van 8 Mei, de agenda voor het kongres van den 23en als volgt vast:

1. Opening door den voorzitter.
2. Vaststelling van de houding a) van onze partij ten opzichte van de S. D. A. P. bij eerste stemming.
3. Strijdprogram b).
4. Motie i z. vakbeweging.
5. Statuten en huishoudelijk reglement c).
6. Mededeeling en voorstellen d) betreffende de Tribune.
7. Rondvraag en sluiting.

Voor het overige werden eenige ingekomen stukken behandeld, waaromtrent de betrokken afdeelingen inmiddels reeds een schrijven hebben ontvangen.

* * *

a). Ten aanzien dier houding adviseert het P. B., in die districten, waar de S. D. P. geen eigen candidaat heeft, onvoorwaardelijk den candidaat der S. D. A. P. te steunen.

b). Op het strijdprogram nam het P. B. de amendementen aan op punten 1, 4, 5 en 8 zooals hieronder blijkt.

c). De behandeling van Statuten en huish. reglementen is uitgesteld tot de P. B. vergadering van Zaterdag 22 Mei.

d). In hoofdzaak: voorstel om zoo spoedig mogelijk 2 x 's weeks te verschijnen; besluit om gedurende den verkiezingsstrijd uit te komen met een bijblad. Verder een voorstel der afd.-Amsterdam, dat ieder lid der S. D. P. buiten den abonnementsprijs om, een minimum van 1 cent per week zal afdragen voor de Tribune.

Voor het partijbestuur

M. MENSING.

* * *

UITSLAG REFERENDUM voor de verkiezing van een P. B. lid. Uitgebracht 265 stemmen (volstrekke meerderheid 133); daarvan op D. A. v. Eck 60; J. D. Krijgsman 40; G. A. Vader 34; L. A. de Visser 86; Roosje Vos-Stel 35. Alzoo herstemming tusschen v. Eck en Visser.

Van onwaarde waren 7 stemmen; blanco 2.

* * *

Verschenen en binnen eenige dagen verkrijgbaar bij de administratie van *De Tribune*: *Die Gründung der Sozialdemokratische Partei in Nederland, Adresse an die Internationale-Verlag, Dr. Ant. Pannekoek, Zehlendorf-Berlin.* Prijs 25 cent., franco 28 cent.

Uit Weesp.

Er is voor en op het kongres te Deventer nog al eens geschreven en gesproken over het roeyement te Weesp. De revisionisten bedienden zich hiervan om het uitwerpen van de Tribune-redacteuren te wettigen. En het is vooral de Heer Duys geweest, die zich om dit geval byzonder druk maakte. Ook Vliegen raadde de geroyeerden aan, zich op het P. B. te beroepen. De weg van het revisionisme echter is glad en uitglijding moet dientengevolge komen. Maandag j.l. op den feestdag van Juliana konden wij den heer v. Dam, den geroyeerde, lustig zien en hooren zingen. In de Voorpost van 26 Dec. 1908 schreef de redacteur Duys: „Laten we eerlijk bekennen, dat „ook ons bedoeld bericht ten eerste heeft getroffen; „te meer daar het hier een arbeider betrof, die niet „als sociaal-democraat, maar als lid van het be- „stuur eener muziek- of zangvereniging, deelnam „aan de inhuldiging.”

Het is zeker voor dezelfde zangvereniging, dat ook nu weer werd gezongen, en was hij toen om de bovengenoemde redenen van Duys niet geroyeerd, wel nu dan zou dezelfde redenatie weer van pas zijn. Met dat al was het zeker van de toenmaal Marxistische

afd. Weesp der S.D.A.P. niet kwaad gezien, dezen revisionist buiten de partij te plaatsen.

De afd. S. D. A. P. besloot met 8 tegen 5 stemmen den zetel van Vader op te eischen. Krachtig kwamen eenige leden er tegen op en wilden Vader niet laten noodzaken te bedanken. Er werd een motie voorgesteld waarin de verantwoordelijkheid werd gelegd op de S. D. A. P. nu de noodzakelijkheid niet werd ingezien, dat Vader zijn mandaat neerlegde.

Een der leden noemde het zelfs een misdaad, Vader tot bedanken te noodzaken.

Door den voorzitter werd medegedeeld, dat ter conferentie met het P. B. zelfs de heer Wibaut het sterkste op het bedanken van Vader aanhield en aanbod gaarne een candidatuur tegen Vader te verdedigen. *) Nu, we zullen indien dit waar is zeker in Weesp op onze vergaderingen niet aarzelen zoo noodig ook tegen den heer Wibaut te staan.

Door de S. D. A. P. zijn wij niet voor de 1e Meivergadering uitgenoodigd, ook na het advies van het P. B. niet. Nu, ons lot is nog al te dragen geweest. Onze revisionistische vrienden loopen niet zoo heel hard, althans de Mei-vergadering heeft *nog niet* plaats gehad. Of de heeren bang waren voor niet veel belangstelling? Ze moeten voortaan maar niet zoo groot doen.

VADER.

*) Lees, in tegenstelling hiermede het artikel van H. Roland Holst in het *Weekblad*, onder Redactie van Roland Holst en Wibaut van 14 Mei, getiteld: *Samenwerking met de S.D.P.*, waarin de schrijfster ofschoon lid van de S. D. A. P., zegt, zich zeer te zullen verheugen, indien de uitmuntende S. D., die Vader is, voor den Raad. behouden bleef. Red.

Amendementen op Strijdprogram-ontwerp der S. D. P.

Punt 1. Afd. LEIDEN: Laatste zinsnede te lezen: in plaats van „legislatieve perioden”: „korte wetgevende tijdperken.”

P. B. en Afd. AMSTERDAM: redactiewijziging door de woorden „van uitvoerende gezagspersonen en lichamen” te vervangen door b.v.: „van het bij personen en lichamen berustend uitvoerend gezag.”

Punt 2. Afd. LEIDEN: Achter „meenings- en uitingsvrijheid” in te voegen: „recht van betooging.”

Punt 4. Afd. DEN HAAG: na de woorden „medebestuur van belanghebbenden” in te voegen de woorden: „kostelooze verzorging van weezen.”

P. B. en Afd. AMSTERDAM: na de woorden „medebestuur van belanghebbenden” in te voegen de woorden: „verbod van loonkorting door boeten, daadwerkelijke bestrijding van het truckstelsel.”

Punt 5. Afd. DEN HAAG: den voorgestelden slotzin „Volledige gelegenheid, enz.” te vervangen door: „kostelooze openstelling van alle inrichtingen van openbaar onderwijs.”

Afd. LEIDEN: In te voegen: „verstrekking van vakonderwijs van Staatswege.”

P. B., Afd. AMSTERDAM en ZWOLLE: Aanhef te lezen: Verplicht, neutraal *kosteloos* lager onderwijs. Den tweeden zin te lezen: Volledige gelegenheid voor arbeiders en met hen gelijkstaanden om kosteloos van alle *andere* inrichtingen van openbaar onderwijs gebruik te maken.

Punt 7. Afd. BUSSUM: Art. 7 te lezen: Afschaffing van het militaire stelsel.

Toelichting: Zie artikel in Bijblad „Tribune,” 8 Mei getiteld: „Art. 7 ontwerp Strijdprogram.”

Punt 8. P. B.: Na kostelooze rechtspleging in te voegen: „en rechtsbijstand.”

Afd. AMSTERDAM wil na (volksjury) invoegen: Afschaffing van het celstelsel.

Punt 12 (nieuw) Afd. LEIDEN: In het ontwerp op te nemen: Bestrijding van het alcoholisme. Versterking van het bewustzijn bij de arbeiders dat het alcoholisme hun weerstandsvermogen in den strijd tegen het kapitalisme verzwakt; ingrijpende drankwetgeving inzonderheid beoogend den invloed der kroegverleiding te breken.

Amendementen op Ontwerp-Statuten der S. D. P.

Art. 3. Afd. DEN HAAG: Het sub c gestelde te doen vervallen.

Art. 4. Afd. BUSSUM: Achter „een deel eener gemeente” te plaatsen: (*Kiesdistrict*.)

Art. 9. Afd. BUSSUM: 2e alinea te lezen: Het jaarcongres heeft plaats op de Paaschdagen.

Toelichting: 1e Het seizoen is nog niet zoo ver gevorderd. 2e. Het geeft alle leden gelegenheid, als afgevaardigde naar het kongres te worden gezonden, omdat op deze dagen bijna alle arbeiders vrij zijn van fabriek of werkplaats.

3e. Tusschen 2 congressen moet altijd ongeveer dezelfde tijdsruimte zijn.

Afd. DEN HAAG: In de laatste alinea in plaats van de woorden: „de volstrekke meerderheid” te lezen: *één derde deel*.

Art. 10. Afd. ZWOLLE: in de 3e alinea na „minstens 3” in te voegen: *en hoogstens 4*.

Art. 11. Afd. ZWOLLE: Sub c. te lezen: De werkzaamheden der partijgenooten in de Tweede Kamer en desverlangd, ter beoordeeling van het partijbestuur, in andere vertegenwoordigende lichamen.

Art. 12. Afd. DEN HAAG: Het voorgestelde art. te vervangen door: „Alle door het kongres aangenomen voorstellen worden binnen 4 weken na het kongres aan het referendum der leden onderworpen. Zij worden van kracht, zoodra zij door het referendum zijn goedgekeurd.

Het kongres kan van bepaald aangewezen besluiten de onmiddellijke uitvoering gelasten, zonder dat daarvoor een referendum moet plaats hebben.

Afd. WESTERENDEN: De eerste zin worde aldus gelezen: Alle door het kongres aangenomen voorstellen worden aan het referendum der leden onderworpen, tenzij $\frac{2}{3}$ der uitgebrachte stemming in tegengestelden zin beslist.

Toelichting. De afd. wil bevorderen, dat zooveel mogelijk aan de afgevaardigden naar het kongres vrij mandaat worde gegeven. Hiertegen zal minder bezwaar zijn, wanneer de leden voldoende gelegenheid krijgen, aan de door het kongres aangenomen voorstellen hun stem te geven of te onthouden. Belangrijke voorstellen door het kongres aangenomen met *zeer* kleine meerderheid, zouden door diezelfde meerderheid van het referendum uitgesloten kunnen worden. Dit zou aanleiding kunnen zijn tot veel strijd binnen de organisatie. Om zulks te voorkomen, wil de afd. met $\frac{2}{3}$ van het aantal stemmen doen beslissen, welke der aangenomen voorstellen *niet* op den referendum-brief zullen worden geplaatst.

Art. 14. Afd. DEN HAAG. (In de Tribune van 1 Mei ten onrechte genummerd 15). Aan het voorgestelde artikel toe te voegen: welke ieder kwartaal de boekhouding, met de kas en de bescheiden van den penningmeester naziet.

Uit het Buitenland.

Massale stakingen in Frankrijk. Wat al eenigen tijd dreigde, is, terwijl wij dit schrijven, werkelijkheid geworden: een nieuwe groote staking van de beampten van post en telegrafie in Frankrijk is begonnen.

En hoogstwaarschijnlijk zal het dezen keer daar niet bij blijven. De bond van spoorwegpersoneel, die al zeven jaar door de Fransche bourgeoisie, belichaamd in den Senaat, met een kluitje in 't riet gestuurd is ten opzichte van de pensioenverzekering, heeft een referendum onder de leden uitgeschreven over de vraag, of ook het spoorwegpersoneel de algemeene werkstaking zal beginnen als het eenige middel, dat blijkbaar dienen kan om de regeering en de bourgeoisie te dwingen, haar beloften eindelijk te vervullen. Het spoorwegpersoneel is, voor Fransche verhoudingen althans, vrij goed georganiseerd; de vakvereniging is reformistisch, wat in Frankrijk, van vakverenigingen gezegd, beteekent dat zij is tegen de anarcho-syndicalistische taktiek der onbekookte stakingen en der actie van kleine minderheden, en de actie van het spoorwegpersoneel bewijst dus wel sterk, hoe de maatschappelijke atmosfeer in Frankrijk is geladen met electriciteit en hoe hoogstwaarschijnlijk een geweldig onweer zich samentrekt.

Wat de oorzaak van de nieuwe staking der post- en telegraafbeampten betreft, zij is gelegen, geheel en al, in de behoefte van de bourgeoisie en van haar uitvoerend comité, de regeering van Clemenceau, om weerwraak te nemen voor de poststaking van enkele weken geleden, die de regeering overviel, die in hoofdzaak slaagde en die de bourgeoisie met vrees en woede vervulde.

Op de bekende manier waarop alle burgerlijke regeeringen in zulk een geval handelen, heeft de regeering van Clemenceau de stakende beampten beloften gedaan, die zij niet van plan waste houden. Simyan, de gehate staatssecretaris voor post en telegrafie, zou vervangen worden, werd wel niet uitdrukkelijk gezegd, maar te verstaan gegeven. In plaats daarvan kwamen vervolgingen tegen vooraanstaande personen uit de vorige staking en maatregelen van de regeering om den beampten het recht van vereeniging onmogelijk te maken en een mogelijke nieuwe staking te doen mislukken.

Beide partijen, de regeering en de beampten, rustten zich sinds weken tot den strijd toe. Het ontslag van 7 man, na een schijnvertooning van onderzoek voor den raad van discipline, nu elke raad rechtens slechts bevoegd is om over vergrijpen, in den dienst begaan te oordeelen, terwijl hier een vervolging werd ingesteld wegens „vergrijpen” buiten den dienst, m. a. w. wegens het optreden van de beampten in hun vrijen tijd als staatsburgere, dat ontslag was het teeken, dat de regeering zich voor den strijd gereed achtte. De beampten, die zich intusschen in een vakvereniging zijn gaan organiseren, konden na dezen slag niet langer wachten, en de groote worsteling begon.

Ongetwijfeld zal de strijd ernstig en verbitterd zijn. In het groot bezien, is hij een noodzakelijk resultaat van het radico-socialistische bewind, dat nu 3 jaar geleden aan de regeering kwam en welks daden tegenover de arbeiders en de beampten wij kennen. Clemenceau en zijn collega's moesten, afgezien

van hun persoonlijke eigenschappen, juist, omdat zij als radicalen van de uiterste linkerzijde en als socialistische renegaten het bewind aanvaardden, de Fransche bourgeoisie door hun daden bewijzen, dat zij waardig waren haar belangen te behartigen. Een van-huis-uit conservatief staatsman kan zich eenigen takt tegenover de arbeidersbeweging en de beweging der ambtenaren in staatsdienst permitteeren, indien hij werkelijk een staatsman en een vast karakter is, want de bourgeoisie vertrouwt hem vanzelf en ziet desnoods iets door de vingers. Maar een gewezen omverwerper van ministeries als Clemenceau, die 30 jaren lang de radicaalste theorieën heeft verkondigd en een socialistisch renegaat als Mr. Briand, zij moeten optreden als mannen van de vuist, wil de bourgeoisie hun haar belangen toevertrouwen. En zoo is het ministerie-Clemenceau het meest reactionaire ministerie geworden, dat Frankrijk in de laatste 15 jaar heeft gehad, juist omdat het het meest radicale is.

De staking der post- en telegraafbeambten zal dezen keer hoogstwaarschijnlijk zich uitbreiden tot een algemeene staking van heel het vervoerwezen, en wie weet, of bij de spanning tusschen de klassen, die hiervan het gevolg zal zijn, het ook niet in andere bedrijven tot massale stakingen zal komen.

De zeelieden bv. zijn reeds min of meer in beweging; andere arbeiders van het vervoerwezen zouden kunnen volgen. Kortom: het is mogelijk, dat een algemeene stakingsgolving Frankrijk gaat doorloopen.

Het gevaar voor de beweging ligt in de geringe organisatorische kracht en de zwakheid of averechtse theoretische geschooldheid der Fransche arbeiders. In de Confédération du Travail (de Arbeidsconfederatie) is het syndicalisme der anarcho's sinds eenigen tijd aan 't ebben, zooals vooral gebleken is bij de verkiezing van het nieuwe bestuur, dat nu niet meer uit anarcho-syndicalisten bestaat. Maar in de hoofdstad zijn zij talrijk en roerig en de kans bestaat altijd, dat zij zich van de beweging meester maken door een „greep”, zooals zij meenen den burgerlijken staat uit zijn voegen te kunnen lichten door een revolutionnaire gymnastiek.

De Fransche partij, wij zagen het nog de vorige maal, is niet bij machte of niet geneigd de arbeiders op de gevaren van het syndicalisme en anarchisme te wijzen. De Humanité, het dagblad van de Partij onder Jaures' leiding verzäumt in dezen totaal zijn plicht.

Wij kunnen niet anders dan hopen, dat de Fransche arbeiders en beambten, die in een, waarschijnlijk voor geruimen tijd beslissenden strijd met de Fransche bourgeoisie zijn geraakt, de kracht en vooral ook de wijsheid zullen bezitten om den strijd te voeren met alle energie, maar ook met alle bedachtzaamheid die noodig is, wanneer, zooals nu weer het geval is, de geheele ontzettende macht van de burgerlijken staat en van het kapitalisme tegen hen mobiel wordt gemaakt.

De dictatuur der Jong-Turken. De Jong-Turken hebben, na hun overwinning op de soldaten, die in Konstantinopel opgestaan waren tegen het Jong-Turksche gezag, een militaire dictatuur ingesteld en treden nu met de noodige strengheid op tegen de weerspannige aanhangers van het oude régime, van het Hamid-bewind.

Hadden zij dit vroeger gedaan, namelijk toen de opstand der Macedonische troepenkorpsen in Juli van het vorig jaar hun de macht in handen leverde, hadden zij, toen Abdul-Hamid, den Khalief der Arabieren, der fanatiekste priester-elementen, den uitroeier van de Armeniërs, van de Christelijke bevolking van Macedonië, den echten voortzetter van de Oud-Turksche traditie, die in een voortdurende uitmoording van verschillende deelen der bevolking van het groote rijk bestond en in een tot op het merg uitpersen van de rest, onmiddellijk onschadelijk gemaakt, dan zouden zij het Turksche Rijk in zijn geheel een grooten dienst hebben bewezen.

Nu hebben zij door hun decoratieve politiek, die de dingen maar blauw-blauw liet, gedurende de tweede helft van 1908, Abdul-Hamid de gelegenheid gelaten den opstand van 13 April voor te bereiden en nieuwe groote slachtingen in de Aziatische provincies van het Rijk te organiseren. Daardoor heeft de nationaliteiten- en godsdienstenstrijd in het geheele Rijk nieuw voedsel gekregen, maar bovendien is voor de Europeesche kapitaalsmachten een nieuwe gelegenheid geopend, om zich in de inwendige aangelegenheden van Turkije te mengen.

Door de Turksche Revolutie van Juli 1908 waren de cirkels der Europeesche diplomatie, die in het Turksche Rijk invloedssferen afbakende voor de „plaatsing”

van de kapitalen der verschillende geldmachten, voor een oogenblik verstoord. Onder Abdul-Hamid's régime was na Rusland Duitschland langzamerhand en inzonderheid in de laatste 10, 12 jaar de meest invloedrijke mogendheid geworden. Duitschland's politiek was gericht op de uitsluitende exploitatie van het grootste deel van Aziatisch Turkije, dat ontzaglijke beteekenis kan krijgen zoowel als producent van landbouwvoortbrengselen als door de exploitatie der schatten van den bodem, zoodra het maar eenmaal onder den invloed van het Europeesche kapitaal is gebracht, zoodra er verkeerswegen zijn aangelegd en een einde gemaakt is aan de verwoestende overstroming door zwervende volken, die in den loop der laatste eeuwen geweldige uitgestrektheden vruchtbare landerijen in woestijnen hebben doen verkeerren. Daarnaast en daartegenover stond het streven van Engeland, dat in de eerste plaats den weg naar Indië geheel onder zijn contrôle wil brengen, en dat daartoe achtereenvolgens Cyprus, Egypte en een groot deel van Arabië bezet en de Perzische golf tot een Engelsche binnenzee heeft gemaakt en dat dientengevolge, sinds de Engelsch-Fransche overeenkomst door Frankrijk gesteund, den Duitschen invloed op Abdul-Hamid tegenwerkte. Eindelijk waren het Oostenrijk en Rusland, die ieder op hun wijze, maar in het algemeen volgens een vast overeengekomen plan, streefden naar de verzwakking van het Turksche gezag in Europeesch Turkije en in Noordelijk Klein-Azië, ten einde daar geleidelijk maar onverzettelijk hun invloedssferen en hun macht steeds uit te breiden.

De Jong-Turksche politiek had, in tegenstelling tot die van Abdul-Hamid, van den beginne af gericht moeten zijn geweest op een groot doel: de herbevolking van het Turksche Rijk, vooral in Azië een nieuwe bevolking van boeren en kleine producenten te doen ontstaan, ten einde zoo de exploitatie van het Rijk voor het Europeesche kapitaal en de daarmee ten slotte onvermijdelijk gepaard gaande onderwerping aan de Europeesche kapitaalsmachten te voorkomen.

Twee dingen zijn daarvoor in het Turksche Rijk noodig. Ten eerste een administratie, die niet meer de bevolking uitzuigt, „opeet”, zooals de officiele term luidt, maar die bestuurde. Ten tweede het terugdringen van de zwervende roovers- en herdersstammen binnen de grenzen, die hun door de natuur zijn aangewezen. Deze twee dingen beteekenen de wederbevolking van het Rijk en het herstel van het Turksche Rijk tot een mogendheid, die zoo machtig is in militair opzicht, dat de Europeesche kapitaalsmachten er niet meer aan zouden denken haar bestaan te belagen. Daardoor zou worden verhoed, dat het Europeesche groot-kapitaal zijz intrede doet en de bevolking van de streken, waar het binnentreedt, tot slaven van dit kapitaal tot proletariërs degradeert.

Deze twee dingen lijken ons, Westerlingen, zeer eenvoudig, maar inderdaad beteekenen zij een reuzenarbeid. Wanneer wij ons voorstellen, welke veranderingen er in Europa hebben plaats gegrepen van de 10e tot de 15e eeuw, kunnen wij ons eenigszins een denkbeeld maken van wat er in Aziatisch Turkije moet veranderen.

De Jong-Turken, die op geen enkele productieve klasse steunen, zien waarschijnlijk niet eens het groote probleem, dat de geschiedenis hun ter oplossing heeft gegeven. En indien zij het wel zagen, zou het nog de vraag zijn, of zij over de krachten beschikten om in de richting te werken, die wij zooeven aangaven.

De Europeesche kapitaalsmachten, die onder Abdul Hamid de uitmoording der Armeniërs, der Macedoniërs en van zooveel anderen, een uitmoording, die direct in hun nadeel was, niet hebben verhinderd, omdat zij elkaar voortdurend op het politieke schakbord belaagden en voor niets anders oog hadden, hebben nu reeds — wij meenen Engeland en Frankrijk — dreigende woorden laten hooren naar aanleiding van de jongste moorden in Klein-Azië. De Jong-Turken hebben door hun verkeerde politiek die nieuwe Europeesche inmenging veroorzaakt. Zullen zij door het gebeurde wijzer geworden, met kracht gaan werken aan de werkelijke versterking van het Rijk? Wij hopen — maar vreezen. Zeker is het, dat niets meer in het belang van het Europeesche proletariaat zou zijn, dan de herleving van een sterke, op economisch en militair gebied krachtige Muzulmansche mogendheid, die de Europeesche kapitaalsmachten vrees zou inboezemen, op de wijze, zooals Abyssinië het Italiaansche imperialisme heeft doen terugwijken.

V. R.

ADRESVERANDERING.

W. VAN RAVESTEIJN is verhuisd van Honingerdijk 55 naar Oostmaaslaan 101 a.

Ingezonden.

Het Referendum.

De in de „Tribune” van 3 April j.l. door mij uitgesproken wens, dat aan het referendum in onze organisatie een belangrijker plaats zou worden toegekend, dan in de S. D. A. P. het geval was, heeft blijkbaar bij de Kommissie, door het P. B. belast met het samenstellen van een ontwerp-statuten en huishoudelijk reglement, geen weerklank gevonden.

Immers, blijkens art. 12 van haar ontwerp-statuten („Tribune” van 1 Mei j.l.), luidende: „Het congres be-slist, welke door het congres aangenomen voorstellen „aan het referendum der leden worden onderworpen. „Zulk een referendum moet binnen 4 weken na het „congres plaats hebben,” heeft zij wel het referendum in onze partij willen invoeren, maar het daarbij nodig geacht, de bevoegdheid van het congres om bepaalde besluiten aan het referendum te onttrekken, geheel onbegrensd te laten.

Dit voorstel voldoet m.i. niet aan de allereerste eis, waaraan een regel-van-organisatie moet voldoen, wil zij in moeilijke oogenblikken steun geven inplaats van nieuwe verwickelingen te voorschijn te roepen, aan de eis n.l. van klaarheid en beslistheid.

Voorop zij gesteld, dat de organisatievormen van het strijdend proletariaat evengoed aan een ontwikkelingsgang zijn onderworpen als die van de staat, en dat alleen die organisatievorm doeltreffend kan zijn, welke in overeenstemming met het organisatiebesef der strijdgenoten en met hun democraties-disciplinaire geschooldheid.

Hieruit volgt, dat, hoezeer ook die vorm als de beste moet worden beschouwd, waarbij de denkkraft van allen zooveel mogelijk tot samenwerking en oplossing wordt gebracht, om in een zoo groot mogelijke daadkracht te worden omgezet, toch een sociaaldemokratiese organisatie zonder referendum zeer wel bestaanbaar is. Trouwens, de Internationale zelf kent die instelling nog niet, en zou haar ook nog niet zonder gevaar voor verwarring en belemmering kunnen invoeren.

Meent men echter, dat ons landje klein genoeg en ons organisatiebesef groot genoeg is, om ons in staat te stellen, de betere, doch minder eenvoudige organisatievorm van het referendum te kunnen verdragen, dan moet ook aan dat referendum, en niet aan het kongres¹⁾ onvoorwaardelijk de hoogste macht in de partij worden opgedragen. Dan moet het kongres het karakter dragen van de gezamenlike en openlike beraadslaging, voorbereid door de besprekingen in de afdelingen, en gevolgd door de beslissing der leden. Dan moet het voorgeschreven referendum „dwingend recht” zijn, waarvan nimmer naar willekeur mag worden afgeweken.

Natuurlijk sluit dit niet uit, dat bij plotselinge gebeurtenissen of bewegingen het kongres (ja zelfs, als het nijpt, het P.B.) de bevoegdheid moet hebben een voorlopige beslissing door de partij te doen ten uitvoer leggen, zonder de uitslag van het referendum af te wachten, maar dan moet ook de besliste mogelijkheid bestaan om de meer demokratiese weg te volgen, en iedere gedachte aan willekeur en machtsoverschrijding uitgesloten zijn.

Door daarentegen aan de meerderheid van het kongres zelf de keus te laten, haar eigen inzichten (die zij dan toch voor de meest socialistiese houdt) door de partij te doen volgen, of het referendum te laten beslissen, ontstaat het gevaar, dat die meerderheid in een bepaald geval het referendum zal verwerpen, uit vrees geen meerderheid in de partij te zijn. En dit gevaar brengt het tweede met zich: dat de minderheid zich slechts ongaarne, of wellicht in het geheel niet, zal willen onderwerpen aan niet door het referendum bekrachtigde besluiten.

Trouwens, beide bezwaren zijn eigenlijk één: een willekeurige beperking van het referendum is een nadeel voor de democratie en dus voor de discipline.

Die beide verschijningsvormen van het socialisme zijn niet te scheiden, en mocht iemand willen weten, welke van die twee, de democratie of de discipline, meer onmisbaar is voor het socialisme, dan zou ik hem willen vragen, wat hij nodiger acht om een handeling te verrichten: de wil of de kracht tot de daad?

Ik hoop dan ook dat onze partij in de regeling van deze aangelegenheid geen ruimte voor de minste wiefeling of willekeur zal laten, en het referendum of niet instellen of het zooveel mogelijk versterken, zoowel door beperking der beslissingsbevoegdheid van het kongres tot werkelijk spoedeisende gevallen, als door het nemen van maatregelen welke de betekenis van het referendum als hoogste macht in de partij kunnen doen uitkomen.

Als daar zijn: afschaffing van het bindend mandaat der kongresafgevaardigden; verkorting van de referendumtermijn door rechtstreekse toezending der bijjetten.

Helmond, 4-5-'09.

G. MANNOURY.

¹⁾ Art. 9 ontw.-stat.

Korrespondentie: Wegens plaatsgebrek konden nog niet geplaatst worden: Eenige redaktioneele artikelen, verder een art. van Burn, de Boekbespreking, bespreking van de N.T. een stuk over België en eenige afd. berichten.